

**Plán péče
o
přírodní památku
Výrovna**

**na období
2026–2035**

Součást záměru na vyhlášení

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	3
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	4
1.8 Cíl ochrany.....	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	5
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	5
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů....	6
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	7
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	7
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	8
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	8
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	8
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup.....	9
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	9
3. Plán zásahů a opatření	10
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	10
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání.....	10
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	11
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	11
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	11
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	11
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	12
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území.....	12
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	12
4. Závěrečné údaje	13
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	13
4.2 Použité podklady a zdroje informací	13
4.3 Seznam používaných zkratk.....	14
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	14
5. Přílohy	15

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	(bude doplněno)
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Výrovna
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	nařízení
orgán, který předpis vydal:	AOPK ČR
číslo předpisu:	(bude doplněno)
datum platnosti předpisu:	(bude doplněno)
datum účinnosti předpisu:	(bude doplněno)

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Středočeský
okres:	Příbram
obec s rozšířenou působností:	Příbram
obec s pověřeným obecním úřadem:	Příbram
obec:	Věšín
katastrální území:	Věšín

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 781088, Věšín

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1422/17		ostatní plocha	jiná plocha	91	91
1422/11		trvalý travní porost		17769	17769
1422/13		vodní plocha		747	747
1422/3		trvalý travní porost		20040	20040
1422/48		vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	451	451
1422/32		trvalý travní porost		992	992
1422/51		trvalý travní porost		3400	3400
1422/52		trvalý travní porost		5302	5302
1422/33		trvalý travní porost		917	917
1422/34		trvalý travní porost		4720	4720
1422/35		trvalý travní porost		2223	2223
1422/36		trvalý travní porost		7333	7333

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1422/37		trvalý travní porost		2453	2453
1422/38		trvalý travní porost		6702	6702
1422/39		trvalý travní porost		108	108
1422/40		trvalý travní porost		801	801
1011/1		trvalý travní porost		7528	7528
1011/9		trvalý travní porost		2542	2542
1011/10		trvalý travní porost		4505	4505
Celkem					88624

Ochranné pásmo:

Katastrální území: 781088, Věšín

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
1009/3		lesní pozemek		1456	1456
1009/4		lesní pozemek		244	244
1009/7		lesní pozemek		371	371
1011/4		ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	3961	3961
1011/5		lesní pozemek		2943	2943
1011/7		vodní plocha	vodní nádrž umělá	447	447
1011/8		trvalý travní porost		505	505
Celkem					9927

Výměry parcel tvořících navrženou PP a OP byly převzaty z Katastru nemovitostí.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	0,50		
vodní plochy	0,12	0,05	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	0,12
trvalé travní porosty	8,73	0,05		
orná půda	-	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	0,01	0,4	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	0,01
zastavěné plochy a nádvoří	-			
plocha celkem	8,86	0,99		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:	ne
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	CHKO Brdy (II. a III. zóna)
překryv s jiným typem ochrany:	CHOPAV Brdy
mezinárodní statut ochrany:	ne
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	ne
evropsky významná lokalita:	ne

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany je ekosystém vlhkých luk.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Komplex T1.5 Vlhké pcháčové louky a T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	85	<p>Heterogenní luční porost tvoří mozaika plošně rozsáhlejších střídavě vlhkých bezkolencových luk svazu <i>Molinion caeruleae</i> a maloplošných vlhkých pcháčových luk svazu <i>Calthion palustris</i> s nepříliš vyhraněným charakterem a lokální přechody do tužebníkových lad s roztroušenými dřevinami. Zastoupeny jsou hojné i méně běžné druhy obou společenstev.</p> <p>V trvale vlhkých místech často dominuje vrbina obecná (<i>Lysimachia vulgaris</i>), tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), skřípina lesní (<i>Scirpus sylvatica</i>), škarda bahenní (<i>Crepis paludosa</i>), dále druhy š. měkká (<i>C. mollis</i>), pcháč bahenní (<i>Cirsium palustre</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), ocún jesenní (<i>Colchicum autumnale</i>), vzácněji prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>). Podstatná část podmáčených plošek v současnosti zarůstá dominantními bylinami, náletem olše nebo ostružiníky.</p> <p>Porosty bezkolencových luk mají těžiště v severní části PP na dvou rozsáhlých loukách oddělených pásy dřevin a zarostlou strouhou (DP1). Porosty jsou dobře druhově nasycené, s heterogenní strukturou bez výrazné dominanty s vysokým zastoupením dvouděložných bylin a hojným výskytem druhů čertkus luční (<i>Succisa pratensis</i>), hadí mord nízký (<i>Scorzonera humilis</i>), bukvice lékařská (<i>Betonica officinalis</i>), kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>), upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>) a všivec lesní (<i>Pedicularis sylvatica</i>), většinou bez výrazné dominanty. V jižní části je v současnosti porost obhospodařován nepravidelně.</p>	a

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Komplex T1.5 Vlhké pcháčové louky a T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	Zachování střídavě vlhkých bezkolencových a vlhkých pcháčových luk s lokálními přechody do tužebníkových lad o dostatečné rozloze, bez výskytu invazních druhů a se zastoupením roztroušených křovin na malé části plochy a nezměněným vodním režimem.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (min. 8 ha) absence invazních druhů výskyt druhů kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>), min. 20 trsů, všivec lesní (<i>Pedicularis sylvatica</i>) – roztroušeně, upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>) a prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>) – přítomnost pokryvnost roztroušených křovin (5–10 %) zachování vodního režimu bez antropogenních vlivů

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

PP Výrovna se nachází při jihovýchodním okraji CHKO Brdy u obce Věšín v mírně zvlněném terénu pod JV úpatím Brd. PP je disjunktní, zahrnuje rozlehlý cca 7 ha luční komplex přiléhající na severu k hlavní silnici Plzeň – Příbram a dále menší luční enklávu (cca 1,5 ha) ležící v lese cca 600 m JZ směrem.

PP je komplexem vlhkých trávníků oddělených pásy a remízky vrbových křovin přirozeně přecházejících v olšové luhy. Terén je mírně svažité a na většině plochy mírně podmáčený. Severní enkláva je ze tří stran obklopena lesními porosty – v současné době mozaikou kulturní smrčiny a pasek a náletových olšin. Z jihovýchodní strany, níže po svahu, již za hranicí CHKO, je částečně ohraničena hlavní silnicí.

Dle klasifikace klimatu ČR náleží lokalita do mírně teplé klimatické oblasti (Quitt 1971). Souhrnné roční údaje za období 1961 až 2000 udávají průměrnou roční teplotu v oblasti Středních Brd 5,5 až 8,3 °C a roční průměrnou sumu srážek v intervalu 550 až 800 mm (Cílek et al. 2015). Z údajů dostupných z nejbližší meteorologické stanice měřící průměrnou denní teplotu v Rožmitále pod Třemšínem se průměrná roční teplota v období 2016 až 2023 v této oblasti pohybovala mezi 8,5 °C a roční úhrn srážek činil 665 mm.

Geologické podloží je bazalt, na větší části překrytý kvarténními svahovými, převážně kamenitohlinitými až kamenitojílovitými sedimenty (ČGS 2022).

Botanika:

PP se nachází ve fytogeografickém okrese Brdy (Skalický 1988), ve vlhkém pásu na úpatí Brd, kde ze svahů vytékají srážkové vody. V širším okolí se nacházejí podmáčené olšiny a lesní prameniště, kulturní lesy a louky.

Severní části PP dominují rozlehlé strojově sečené luční porosty vegetačně nejbližší střídavě vlhkým bezkolencovým loukám svazu *Molinion caeruleae*. Ty v Brdech tvoří vzájemné přechody s vlhkými pcháčovými loukami svazu *Calthion palustris* a prolínají se i druhově – např. hojný výskyt kozlíku dvoudomého (*Valeriana dioica*), upolínu nejvyššího (*Trollius altissimus*) nebo prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) v bezkolencových loukách. Nápadné je střídání málo výrazných dominant, kterými jsou někdy traviny metlice trsnatá (*Deschampsia cespitosa*), medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*), tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*) nebo ostřice prosová (*Carex panicea*), někdy dvouděložné byliny, např. zběhovec plazivý (*Ajuga reptans*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*). Na loukách se roztroušeně nachází početné populace druhů upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*), kosatec sibiřský (*Iris sibirica*) a ostřice rusá (*Carex flava*). Rozlehlá louka je lemována a rozčleněna pásy porostů olší a vrbin. Ze západu k ní přiléhá menší sečená vegetačně nevyhraněná loučka obklopená olšinou. V sušších partiích je zde možný přechod ke smilkovým trávníkům svazu *Violion caninae*, které se v Brdech hojně vyskytují v široké škále kvality a druhové skladby. Na bezkolencové louky často navazují a tvoří mozaiky, na což poukazuje také hojný výskyt všivce lesního a dalších druhů diagnostických zároveň i pro svaz *Violion* v sousedních loukách. V olšině se nachází menší nesečená loučka s dominancí vrbiny obecné (*Lysimachia vulgaris*) a ostružiníku (*Rubus fruticosus* agg.).

Jižní část PP je menší luční enkláva v lese, přiléhající k nedalekému kempu. Loučka je mozaikou většinového porostu bezkolencové louky střídané vlhčími kousky pcháčovými luk a ostrůvky porostů vrb a olše. Východní výběžek louky je již delší dobu bez obhospodařování, zarůstá náletovými dřevinami a maliníkem. Louka hostí menší populace druhů upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), kosatec sibiřský (*Iris sibirica*),

škarda měkká čertkusolistá (*Crepis mollis* subsp. *hieracioides*) nebo ostrice stinná (*Carex umbrosa*). Některé z druhů nebyly v posledních dvou letech pozorovány, zřejmě kvůli nevhodné péči o louky.

Průzkum cévnatých rostlin v letech 2019–2022 proběhl v režii Správy CHKO Brdy

Zoologie: Fauna předmětných ekosystémů je bez specificky vázaných druhů živočichů. Vyskytují se zde druhy, které jsou celoplošně i místy nacházeny na území CHKO Brdy. Speciální druh vázaný striktně na předmětné louky nebyl nalezen, ovšem fauna území nebyla detailně zoologicky inventarizována (bezobratlí živočichové). Z bezobratlých je zde hojný výskyt běžných druhů motýlů. Ze vzácnějších je na jižní lokalitě potvrzen výskyt modráška očkovaného (*Phengaris teleius*) a hojný výskyt okáčovitých, babočkovitých a běláskovitých. Obojživelníci a plazi nejsou na lokalitě uváděni. Občasný výskyt dospělců na území je pravděpodobný (ropucha obecná, skokan hnědý, ještěrka obecná, slepýš křehký), neboť se vyskytují i v širším okolí. Na lokalitách není rozmnožovací vodní plocha, ale území slouží jako terestrické stanoviště. V remízkách je dostatek úkrytových možností.

Z ptáků se zde vyskytuje ťuhák obecný (*Lanius collurio*), jemuž území biotopově vyhovuje (bezlesá enkláva s roztroušenými keři a stromy), a který se tak bude vyskytovat v celém širším okolí i mimo hranice PP. Jinak se zde pohybují jak lesní druhy ptáků, tak i ptáci bezlesí. Na lokalitě je ze vzácných druhů zaznamenán krkavec velký (*Corvus corax*) jako přeletující a vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) jako lovící. Jinak je zde poměrně pěkné zastoupení pěnic, bohužel bez chráněných druhů. Potencionálně by zde mohlo docházet i ke hnízdění chřástala polního (*Crex crex*), jehož jedno pozorování je v blízkých loukách.

Lokalita má význam z pohledu zvyšování diverzity širšího okolí, kde její charakter slouží jako ekotonové stanoviště mezi bezlesím a lesem a její extenzivní nehnojené jednosečné louky jako rezervoár pro další potencionální rozvoj druhů, které z území díky intenzifikaci mizí.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.*	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Cévnaté rostliny			
ostrice rusá <i>Carex flava</i>	-	NT	stovky jedinců, roztroušeně v loukách v severní části
ostrice stinná <i>Carex umbrosa</i>	-	NT	desítky trsů, roztroušeně v louce v jižní části
škarda měkká čertkusolistá <i>Crepis mollis</i> subsp. <i>hieracioides</i>	-	NT	desítky jedinců, roztroušeně v louce v jižní části
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	O	NT	hojně na střední louce v sev. části (vyšší desítky kvetoucích jedinců), do r. 2020 pozorován i v Z louce v jižní části (cca 30 kvetoucích jedinců)
kosatec sibiřský <i>Iris sibirica</i>	SO	VU	roztroušeně v loukách v sev. části, desítky trsů
všivec lesní <i>Pedicularis sylvatica</i>	SO	VU	roztroušeně v loukách v sev. části, vyšší stovky jedinců
vemeník dvoulistý <i>Platanthera bifolia</i>	O	VU	občasný vzácný výskyt v loukách v j. části
bahenní pampelišky <i>Taraxacum</i> sect. <i>Palustria</i>	O	-	udávána 2011 v jižní části PP, od té doby nepotvrzeno
upolín nejvyšší <i>Trollius altissimus</i>	SO	VU	roztroušeně v loukách v sev. i jižní části, vyšší desítky trsů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.*	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Hmyz			
batolec duhový <i>Apatura iris</i>	O		v blízkosti lokality, 1 jedinec
zlatohlávek tmavý <i>Oxythyrea funesta</i>	O		louka v sev. části, 3 jedinci
otakárek fenyklový <i>Papilio machaon</i>	O		louka v sev. části, 1 jedinec
modrásek očkovaný <i>Phengaris teleius</i>	SO	VU	jednotky imág pouze na jižní lokalitě
Ptáci			
ťuhýk obecný <i>Lanius collurio</i>	O	NT	dva samci, pravděpodobní hnízdění, na severní lokalitě
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	O		přeletující
vlaštovka obecná <i>Hirundo rustica</i>	O	NT	lovící ojedinele, bez hnízdních možností

* stupeň ohrožení dle vyhl. č. 395/1992 Sb.: SO – silně ohrožený, O – ohrožený

** stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR (cévnaté rostliny – Grulich & Chobot 2017, bezobratlí – Hejda et al. 2017, obratlovci – Chobot & Němec 2017): VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

V současnosti aridizace klimatu a s ní spojený obecný pokles podzemní vody.

b) biotické disturbanční činitele

Zejména v jižní části rytí divokými prasaty.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

PP je nově vyhlášována.

Louky v okolí Věšina, alespoň podle známých skutečností, nebyly nikdy v minulosti samostatně ani jako součást většího celku předmětem územní ochrany podle zákona. Přírodní hodnoty těchto luk byly nepřímo chráněny zřízením Vojenského újezdu Brdy a CHOPAV Brdy. S účinností od 31. 12. 2015 byl Vojenský újezd Brdy zrušen a předmětná lokalita je dnes součástí II. a III. zóny CHKO Brdy, vzniklé nařízením vlády č. 292/2015 Sb. 1. 1. 2016.

b) lesní hospodářství

Plochy lesů do vlastní PP nezasahují, je jimi však tvořena většina zákonného ochranného pásma. Jedná se převážně o kulturní porosty s převahou hospodářských dřevin (smrk), které zde postupně vznikaly umělým zalesňováním po exploataci původních lesů v 17. a 18. st., podobně jako tomu bylo jinde v Čechách. V oblasti Brd byl hlavní příčinou rozvoj hornictví a hutnictví. V posledních 25 letech dochází při obnově lesa k částečné úpravě druhového spektra dřevin vysazováním zákonem stanoveného minimálního podílu melioračních dřevin. Jako možný negativní vliv lze vnímat úpravu vodního režimu v lesích v blízkosti PP, který může být způsoben soustředěním dříví. Přímo území PP se lesnická činnost netýká – neprochází přes

něj žádná cesta ani svážnice a vzhledem k podmáčenosti terénu je území nevhodné např. ke skládkování dřeva.

c) zemědělské hospodaření

Vznik lučních ekosystémů, které jsou předmětem ochrany PP, lze datovat do období před první polovinou 19. století. Na mapách Stablního katastru jsou zobrazeny prakticky v totožných hranicích, jaké mají dosud, jako zemědělské využití jsou uváděny (suchá) louka. Jako pastviny byly využívány louky v bližším okolí Věšina. Loukám se vyhnula vlna intenzifikace zemědělského hospodaření, které jinak probíhalo v okolní krajině, zejm. pokud se jedná o provádění meliorací. V severní části historicky zřejmě proběhlo mělké odvodnění strouhou protékající mezi DP 1 a 2. Louky je možné sekat téměř na celé rozloze traktorem. Zemědělské hospodaření (seč na seno) na dané lokalitě je zcela zásadní, jelikož díky jeho provádění tento ekosystém vznikl a je jím i nadále podmíněn.

d) myslivost

Území PP náleží do honitby CZ2120110046 Věšín – Buková. V západním cípu severní části se nachází zařízení k lovu zvěře (posed) a proti němu extenzivně využívané krmeliště. Loučka je navštěvována zvěří v míře, která v současnosti nemá negativní vliv na předmět ochrany.

e) rekreace a sport

Přes severní část PP nevede žádná využívaná cesta ani značená turistická cesta či cyklostezka a neleží v žádném turistickém migračním koridoru.

Jižní část se nachází v blízkém sousedství rekreačního objektu „Brdy“ a navazuje na ni sportovní hřiště (tenis, malý fotbal). V minulosti byla louka využívána pro potřeby letních táborů, v posledních 2 letech byla bez hospodaření.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

NV ČSR 10/1979 Sb. o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Brdy, Jablunkovsko, Krušné hory, Novohradské hory, Vsetínské vrchy, Žamberk - Králíky

Územní plán obce Věšín, schválený usnesením zastupitelstva obce Věšín č. 40/2022/7 ze dne 13. 9. 2022

Plán péče o CHKO Brdy s platností 2016–2025

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	Komplex T1.5 Vlhké pcháčové louky a T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému (min. 8 ha)	<p>Největší a nejreprezentativnější porost, zaujímající cca 5,5 ha, se nachází v S části v DP 1 a 2. Tyto plochy jsou každoročně strojově sečeny ve vhodnou dobu. Vhodným managementem se dá zachovat a zlepšit stav sousední, v současnosti degradované louky (DP 3) a nesečené podmáčené loučky v olšíně (DP4) na rozloze cca 1,3 ha.</p> <p>Louka v J části (DP 5 a 6) má cca 1,3 ha, na velké části plochy je v současnosti společenstvo mírně degradované, protože se v posledních letech neseče. V S části DP 6 je navážka zeminy.</p> <p>Současná rozloha společenstva v reprezentativním stavu je tak menší než zvolený indikátor.</p>	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
absence invazních druhů	V současné době je PP invazních druhů prostá.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt druhů kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>), min. 20 trsů, všivec lesní (<i>Pedicularis sylvatica</i>) – roztroušeně, upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>) a prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>) – přítomnost	<p>kosatec – roztroušeně DP 1 a 2 (desítky trsů), všivec – hojně v DP 2 (vyšší stovky trsů), upolín – roztroušeně v DP 1, 2 a 5, dříve zaznamenán i v DP 4 a 6, prstnatec – hojně v DP 2 (vyšší desítky kvetoucích jedinců), do r. 2023 pozorován i v DP 6 (poslední roky jen 1 kvetoucí jedinec)</p>	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	neznámý
pokryvnost roztroušených křovin (5–10 %)	<p>Zastoupení dřevin na největší louce (DP 1 a 2) je v současnosti do 5 %. Na sousední louce (DP 3) je do 10 %. Loučka v DP 4 je pomalu pohlcována olšínou a náletem. Na louce v DP 6 je stav zatím dobrý, ale na JV loučce (DP 5) začíná také pokryvnost náletu stoupat nad 10 % – zejména ve V cípu, který je delší dobu bez hospodaření.</p>	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
zachování vodního režimu bez antropogenních vlivů	Vodní režim na celém území PP se jeví být stabilní.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	neznámý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Nebyly identifikovány protichůdné zájmy ochrany přírody ani ochrany podle jiných právních předpisů, pro které by bylo potřeba stanovovat priority nebo odchylná řešení.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o nelesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Ekosystém	Komplex T1.5 Vlhké pcháčové louky a T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky
Typ managementu	Kosení a vyklízení posečené hmoty
Vhodný interval	1× za rok (viz upřesňující podmínky)
Minimální interval	1× za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	kosa, křovinořez
Kalendář pro management	(VI)VII–IX
Upřesňující podmínky	Seč je vhodné provádět každoročně, mozaikovitě. Nekosené plochy je vždy nutné situovat do vegetace málo degradované, tj. druhově rozmanité, s výskytem kozlíku dvoudomého nebo krvavce totenu (živných rostlin ochranně významných druhů motýlů), bez výrazně převládající dominantní byliny. Ponechávání nedosečků v druhově chudých porostech (obvykle s jedním výrazně dominujícím druhem) je pro živočichy zcela zbytečné, a pro rostlinná společenstva přímo škodlivé. Občasné pokosení vlhkých pcháčových luk až v srpnu nebo v září není na závadu. Pokosenou hmotu je třeba z PP odstraňovat, aby nedocházelo k vyplavování živin a eutrofizaci cenné vegetace. Případně lze část hmoty umístit na „hadí hromady“ v olšině. V případě potřeby odstranění nežádoucího druhu (třtina, ostružiníky...) je možná seč vícekrát ročně a časněji (červen).

Ekosystém	Komplex T1.5 Vlhké pcháčové louky a T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky
Typ managementu	Výřezávání náletových dřevin a redukce okrajů, následná likvidace zmlazení
Vhodný interval	Výřezy – jednorázově, následná redukce dle potřeby 1–2× během doby platnosti plánu péče
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční pila (JMP apod.)
Kalendář pro management	X–III
Upřesňující podmínky	Zásah bude prováděn nepravidelně, při zjištění nadměrného zarůstání bezlesých ploch, a to jak náletem do louky, tak rozrůstáním lesních lemů. Výřezávání dřevin (keřů, případně stromů) je vhodné provádět mimo vegetační sezonu a mimo hnízdní sezonu ptáků. Získanou dřevní hmotu je nejvhodnější z PP odstranit, případně lze část hmoty využít k výrobě „hadí hromady“ v olšině. Vyřezané plochy budou v následujících letech udržovány křovinořezem spolu s ostatním bezlesím. Dřeviny je žádoucí rezat co nejniž, narušení drnu nebo mechového patra není na škodu.

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Obecně bude péče o cenné druhy rostlin a hub zajištěna dodržováním zásad péče o trvalé travní porosty. Péče byla nastavena právě s ohledem na rostlinná společenstva a kompetičně slabé druhy cévnatých rostlin, indikujících dobrý stav biotopu.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Navržená péče o předměty ochrany PP bude z pohledu živočichů přínosná. Mozaikovitá seč a potlačování expanzivních druhů (třtina křovištní, ostružiníky) zvýší druhové zastoupení bylinných druhů, které mohou být živnou rostlinou pro vzácné druhy motýlů. Výřezy případných náletů dřevin (vrb a olší) jsou vhodné z pohledu bezobratlých pro udržení osvětlení

lokality a zvýšení atraktivnosti diverzity lemového společenstva bezobratlých. Hloubení tůní na území PP ani jiné větší zásahy do půdního krytu nejsou žádoucí, mohlo by dojít k ovlivnění vodního režimu – drenáž.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) nelesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo PP je částečně tvořeno hospodářským lesem ve III. zóně CHKO Brdy, částečně ovsíkovou loukou.

Nežádoucí je zejména provádění jakýchkoliv zásahů (tj. i dočasných) do vodního režimu v ochranném pásmu, které by mohly negativně ovlivnit vodní režim v PP, například v rámci úprav cest a odvodňovacích příkopů. Z pohledu předmětu ochrany lze jinak lesní i zemědělské hospodaření označit jako bezkonfliktní.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

S ohledem na skutečnost, že hranice PP jsou vedeny po pozemkových parcelách, nebude potřeba v rámci jejího vyhlášení vyhotovovat Záznam podrobného měření změn. Před vyznačením hranic PP pruhovým značením bude potřeba provést pouze jejich vytyčení. Délka hranic PP činí přibližně 1850 m. Vlastní pruhové značení je možné z velké části umístit na stávající stromy, jelikož k PP v obou jejích částech téměř ze všech stran těsně přiléhají lesní porosty. Vnášení hraničních sloupků tak bude minimalizováno. Hraničníky budou umístěny k přístupovým cestám, a to v celkovém počtu 7 ks. O umístění dalších hraničníků po obvodu PP se s ohledem na rozlohu PP a délku hranice není uvažováno. V období platnosti plánu péče se počítá s údržbou pruhového značení.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Není třeba

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Není třeba.

c) ostatní

V případě možnosti by pro zefektivnění péče bylo vhodné pozemky získat do vlastnictví AOPK ČR.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Na severní části PP nejsou aktuálně pozorovány negativní vlivy způsobené rekreačním nebo sportovním využíváním území veřejností, jako například nadměrný sešlap nebo pojezd kol. Pozorovány nebyly ani intenzivní formy sportovního využití území jako pojezd terénních motorových vozidel.

V jižní části PP, zejména DP 6, je potřeba sladit zájmy ochrany přírody s rekreací v přilehlém kempu tak, aby byl zachován předmět ochrany (luční ekosystém), vhodná péče o něj a přirozený vodní režim.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Bez návrhu.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V rámci platnosti plánu péče bude žádoucí provést podrobné inventarizační průzkumy PP z hlediska různých zájmových skupin – zejména mechorostů, hub a vybraných skupin bezobratlých živočichů (zejména brouků, denních i nočních motýlů a blanokřídlého hmyzu). Tyto zájmové skupiny nebyly v dané lokalitě dosud podrobně hodnoceny. Vhodné je na lokalitě zopakovat ornitologický průzkum a nově podpořit výzkum na drobné savce. Poznatky u jejich výskytu mohou být zásadní pro hodnocení stávajícího managementu a plánování managementu budoucího. Ke konci platnosti plánu péče pak vyhodnotit indikátory.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
vyznačení území PP pruhovým značením	1850 m	1×	1 500
vyznačení území PP hraničníky vč. tabulek	7 ks	1×	14 500
údržba pruhového i tabulového značení	1850 m pruhů, 7 ks hraničníků	dle potřeby	5 500
výřez náletových dřevin s následnou likvidací výmladků	0,2 ha	až 4×	70 000
kosení travního porostu, odklizení hmoty	1,5 ha	10×	600 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			691 500

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR (2015): Plán péče o CHKO Brdy na období 2016–2025. – Ms., depon. in AOPK ČR, Oddělení Správy CHKO Brdy, Jince.

AOPK ČR (v přípravě): Plán péče o CHKO Brdy na období 2026–2035.

Cílek V., Mudra P., Sůvová Z., Žák K., Šimek R., Rohovec J., Mikuláš R., Ložek V. (2015): Střední Brdy. Hory uprostřed Čech. Praha: Dokořán.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha 35: 1–178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

Chobot K. & Němec M. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V., Lustyk P., Šumberová K., Sádlo J., Neuhäuslová Z., Hájek M., Rybníček K., Krahulec F., Kučerová A., Kolbek J. & Husák Š. (2010): Katalog biotopů České republiky. 2. vyd. – AOPK ČR, Praha.

Quitt E. (1971): Klimatické oblasti Československa. *Studia geographica* 16: 1–74.

Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], *Květena České socialistické republiky* 1: 103–121, Academia, Praha.

Strnadová Z. (2018) Mapování zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO: CHKO Brdy – MS Břehouš. – Ms., depon. in AOPK ČR, Oddělení Správy CHKO Brdy, Jince.

Tichai Milan (2019) Mapování zájmových druhů ptáků na území NP, CHKO a PO: CHKO Brdy – MS Orel. – Ms., depon. in AOPK ČR, Oddělení Správy CHKO Brdy, Jince.

Česká geologická služba (2022): <https://mapy.geology.cz/geocr50/>

Archiv ČÚZK (2022): <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

DP – dílčí plocha

GIS – geografické informační systémy

CHKO – chráněná krajinná oblast

CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod

IUCN – International Union for Conservation of Nature (Mezinárodní svaz ochrany přírody)

KN – katastr nemovitostí

LHP – lesní hospodářský plán

NV – nařízení vlády

OP – ochranné pásmo

PK – pozemkový katastr

PP – přírodní památka

TTP – trvalý travní porost

ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

AOPK ČR, RP Střední Čechy, Oddělení SCHKO Brdy

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 (M2a, M2b) – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

T1 – příloha T1 k bodům 2.4.1 a 3.1.1, popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	Sever – východní louka	2,7	Rozlehlá střídavě vlhká bezkolencová louka každoročně strojově sečená na seno s pásy vrb a olší podél hranic a strouhy. Cíl péče: zachování charakteru bezkolencové louky s pásy dřevin s pokrývností cca 5 %. Zamezení expanze dřevin do plochy.	Sečení strojové, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červenec až září	1× ročně
2	Sever – prostřední louka	3,1	Rozlehlá střídavě vlhká bezkolencová louka každoročně strojově sečená na seno s pásy vrb a olší podél hranic a strouhy. Cíl péče: zachování charakteru bezkolencové louky s pásy dřevin s pokrývností cca 5 %. Zamezení expanze dřevin do plochy.	Sečení ruční, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červenec až září	1× ročně
3	Sever – západní loučka	1,1	Převažuje nevyhraněná vegetace na přechodu pcháčových a bezkolencových luk, v sušších částech až smilkových trávníků. Většina plochy je sečená, na části jsou solitérní dřeviny (bříza) nebo expanze lesních okrajů, v současnosti cca 10 % pokrývnosti dřevin. V nesečených expandují monodominantní porosty bezkolence, ostřice třeslicovité a ostružiníků. Cíl péče: Mozaika sečených trávníků (bezkolencových, pcháčových, smilkových) s pokrývností cca 5 %. Zamezení expanze dřevin do plochy. Zlepšení druhové skladby v degradovanějších částech plochy.	Sečení ruční, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červenec až září	1× ročně
				Vyřezání náletu	2	říjen až březen	Jednorázově, redukce následného zmlazení dle potřeby
4	Sever - olšina	0,6	Degradovaná loučka s dominantní přesličkou lesní a vrbinou obecnou a zbytky reprezentativní vegetace pcháčových luk. Zarůstá ostružiníkem a maliníkem (pokryvnost cca 30 %), obklopená náletovou olšinou. Cíl péče: Zachování ekosystému o stávající rozloze a druhové pestrosti, zlepšení druhové skladby v degradovanějších částech plochy, možnost přechodu do tužebníkových lad, zamezení další expanze dřevin.	Sečení ruční, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červen až září	1× ročně, po dosažení cílového stavu možno 1× za 2–3 roky
				Vyřezání náletu	1	říjen až březen	Jednorázově, redukce následného zmlazení dle potřeby

5	Jih – západní louka	0,7	Mírně degradovaný porost střídavě vlhké bezkolencové louky a pcháčovými luk přecházejícími k tužebníkovým ladům zarůstající náletem dřevin (olše), maliníku, pcháče rolního a dalších bylin, zejména v Z části. Bující lesní lemy a pásy dřevin uvnitř louky. Cíl péče: Mozaika střídavě vlhkých bezkolencových luk a vlhkých pcháčovými luk s pokrývností dřevin cca 10 %. Zamezení expanze olšiny do plochy.	Sečení ruční, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červen až září	1× ročně, po dosažení cílového stavu možno 1× za 2–3 roky
				Vyřezání náletu	1	říjen až březen	Jednorázově, redukce následného zmlazení dle potřeby
6	Jih – louka u kempu	0,74	Mírně degradovaný porost střídavě vlhké bezkolencové louky a pcháčovými vlhké louky. V současnosti četné disturbance (po těžbě dřeva, navážka, prasata), poslední 2 roky bez sečení. J cíp louky (cca 0,18 ha) nevhodně osázen smrkem s přídavkem náletových dřevin. Cíl péče: Mozaika střídavě vlhké bezkolencové louky a pcháčovými vlhké louky s pokrývností dřevin cca 10 %. Zamezení expanze olšiny do plochy.	Sečení ruční, odklizení biomasy mimo lokalitu	1	červen až září	1× ročně, po dosažení cílového stavu možno 1× za 2–3 roky
				Vyřezání náletu a nevhodné výsadby	1	říjen až březen	Jednorázově, redukce následného zmlazení dle potřeby

naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů pro období platnosti plánu péče se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň – zásah nutný
2. stupeň – zásah potřebný
3. stupeň – zásah doporučený